

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
การพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาในมิติคู่พัฒนา

**PARTICIPATORY ACTION RESEARCH DEVELOPMENT
OF PARTNER ELEMENTARY**

ณัชชยาวรรณ พันธุ์สุภา*

Nidchayawon Pansupha

Received: 2020-10-06

Revised: 2020-12-29

Accepted: 2020-12-31

คมศิลป์ ประสงค์สุข**

Konsin Prasongsuk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาผู้พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ เพื่อประเมินผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาผู้พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และพัฒนาครูประถมศึกษาผู้พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาปีที่ 1-4 รวมทั้งสิ้น 100 คน สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนาด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ด้านการดำรงชีวิต พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับ มาก และด้านทักษะอาชีพ พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับ มาก และมีความคิดเห็นว่า เรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสได้งานทำ มีหน่วยงานพร้อมรับเข้าทำงานและสำคัญที่สุดหากเรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาของสถาบันจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ

* อาจารย์ สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

** อาจารย์ สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำสำคัญ: มิติคู่พัฒนา, พัฒนาครู, วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

This research The objective of the research is Participatory Action Research Development of Partner Elementary Between Mae Hong Son College Chiang Mai Rajabhat University and Srinakharinwirot University To evaluate the research results Participatory Action Research Development of Partner Elementary Between Mae Hong Son College Chiang Mai Rajabhat University and Srinakharinwirot University To be a guideline for practice and Participatory Action Research Development of Partner Elementary Between Mae Hong Son College Chiang Mai Rajabhat University and Srinakharinwirot University. The subjects consisted of Bachelor's Degree in Elementary Education Year 1 to 4 and 100 students. The statistics used for data analysis are Descriptive statistics with percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows Students rated instructional management of Bachelor's Degree in Elementary Education of the two universities found that the teaching and learning activities in overall at a high level. That Living is appropriate in overall at a high level And that Vocational skills is appropriate in overall at a high level. There are departments ready to work and most importantly, if graduating from the primary education department of the institute primary education department of the institution will be a good and effective teacher.

Keyword: Development of partner, Teachers' development, Participatory action research

1. บทนำ

กระแสการศึกษาทั่วโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเข้าใจใหม่เพราะคนจำนวนหนึ่งตระหนักแล้วว่า การศึกษาที่เน้นแต่เรื่องนอกตัวหรือเรื่องทางกายภาพ โดยขาดความเข้าใจในเรื่องจิตใจและจิตวิญญาณ ไม่สามารถแก้ไขวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ ทุกวันนี้คนยิ่งเรียนยิ่งก้าวร้าวมากขึ้น มีอัตตามากขึ้น ยึดติดในทฤษฎี เน้นการเปรียบเทียบ ดังนั้นการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จึงหมายถึงการที่มนุษย์รู้จักใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม ในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาที่นำพาผู้เรียนไปสู่ความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องนำพาผู้เรียนให้ไปถึงปัญญาด้วย ดังนั้นการจัดการศึกษานอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมี

ประสิทธิภาพตามหลักสูตรแล้ว ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดการศึกษาคือการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อีกทั้งสามารถดำรงตนได้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การจัดการศึกษาที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อผู้เรียนจะเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตจริง เมื่อเรียนในสิ่งที่จริง ก็ต้องเน้นที่กระบวนการ เพราะจะเป็นสิ่งที่อยู่ได้นานโดยเฉพาะกระบวนการหาความรู้ เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด และรู้จักรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉลาดพอกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและผู้ที่มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญดังกล่าวได้บุคคลผู้นั้นก็คือครู

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็นด่านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง² นอกจากนี้ ได้กล่าวไว้ว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ของครูยุคใหม่คือ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมซึ่งเน้นทั้งวิชาการและวิชาชีพเข้าใจผู้อื่นเข้าใจโลกมีจิตสาธารณะเสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดี 2. ด้านทักษะทางปัญญา ให้สามารถคิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งและประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย มีความคิดริเริ่ม 3. ด้านความรู้ มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิชาชีพครูและวิชาชีพที่จะสอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้งและเป็นระบบ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ให้มีภาวะทางอารมณ์และทางสังคม ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ ภาษาพูดและภาษาเขียน สามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประเมินผล แปลความหมาย 6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยรูปแบบหลากหลาย มีความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอน สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สถาบันการผลิตครูควรมีการเตรียมพร้อมในการผลิตบัณฑิตครู ที่สามารถออกไปเป็นครูที่มีศักยภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทัน ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงจากภายในของตนเอง มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดใหม่ๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ครูยุคใหม่ที่สามารถเปลี่ยนวิธีคิดปรับวิธีสอน หรือมีกระบวนการทัศน์ที่ถูกต้อง คือ ไม่เน้นสอนแต่เน้นจัดการเรียนรู้ทักษะและความรู้ที่จำเป็นและนักเรียนต้องเรียนแบบให้รู้จริง (Mastery Learning) เน้นลงมือปฏิบัติ (Active

¹ ไพฑูรย์ สินลารัตน์, กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553). หน้า 112

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการศึกษาระเบียบวาระแห่งชาติ 2551 – 2555. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

³ สุเมธ แยมน์, ข้อมูลศักยภาพการผลิตครูด้วยหลักสูตรปริญญาโท, 2554, [Online]. Available: <http://www.newswit.com>. [2556, กุมภาพันธ์ 19].

Learning)⁴ การจัดการศึกษาของสถาบันครูควรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการจัดการศึกษา คือการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) นั่นคือกระบวนการผลิตครูต้องเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงภายในตนเองโดยเริ่มจากการรู้จักและเข้าใจตนเองคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณในการสร้างกรอบแนวคิดใหม่ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

โครงการเพชรในตม เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 ด้วยความร่วมมือระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (ปัจจุบันคือกองอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน) ศูนย์กิจการพลเรือน (ปัจจุบันคือ สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการร่วมกัน คือ การพัฒนาชนบท โดยอาศัยบุคลากรของแต่ละท้องถิ่นที่ทุกันดาร ห่างไกลความเจริญ และหล่อหลอมต่อความมั่นคงของชาติมาช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนา โครงการเพชรในตมเริ่มรับนิสิตรุ่นแรก เมื่อปีการศึกษา 2529 โดยคณะศึกษาศาสตร์ได้รับความเห็นจากที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดจำนวนให้รับนิสิตตามโครงการได้ปีละ 30 คน ให้คัดเลือกนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี อุปนิสัยและทัศนคติที่เหมาะสมแก่การเป็นครู ทั้งนี้จะต้องรวบรวมถึงการมีอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทที่มีฐานะยากจน ให้เข้ามารับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตเป็นเวลา 4 ปี นอกจากศึกษาตามหลักสูตรปกติแล้ว นิสิตตามโครงการจะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท รวมทั้งการเป็นผู้นำท้องถิ่นที่นอกเหนือไปจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ อย่างไรก็ตามนอกจากขบวนการคัดเลือกเข้าศึกษา ตามโครงการจัดหลักสูตรตามปกติเสริม ด้วยหลักสูตรพิเศษ เพื่อให้บัณฑิตตามโครงการสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการแล้วก็ตามแต่วัตถุประสงค์ของโครงการในภาพรวมที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์คือการดำเนินโครงการให้ครบวงจร คือ นอกจากการคัดเลือกเข้าศึกษา การจัดกิจกรรม การศึกษาจนสำเร็จการศึกษาแล้วยังจะต้องจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบัณฑิตตามโครงการได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่ได้รับการศึกษาอบรมไปพัฒนาชนบท สถานที่ดังกล่าวก็คือ ที่ซึ่งตนเองมีภูมิลำเนาหรือใกล้เคียง เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูที่เกิดจากการย้ายกลับภูมิลำเนาตนเองเมื่อปฏิบัติราชการครบตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด โครงการเพชรในตมจึงได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งก็เห็นด้วยในหลักการ ดังนั้นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมจึงประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 ฝ่ายคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนงานมวลชนและกิจการพิเศษ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในโดยกองอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1. เพื่อส่งเสริมเยาวชนและครูประจำการในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคง ที่มีการดำเนินงานตามโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ให้เพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาสูงขึ้นถึงระดับปริญญา 2. เพื่อคัดเลือกบุคลากรที่มีแววของความเป็นครู ใจรักวิชาชีพครู มีความรู้ ความสามารถ และความประพฤติเหมาะสมที่

⁴ วิจารณ์ พานิช, *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*, (กรุงเทพมหานคร: ตาปลาพับลิเคชัน. 2556)

จะเป็นครูดี เปรียบเสมือนเพชรน้ำหนึ่งในการครุตามเกณฑ์ที่กำหนด 3. เพื่อร่วมมือประสานงานกับโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ในการพัฒนาบุคคลให้ มีคุณภาพ อันจะช่วยให้การพัฒนาทรัพยากรอื่นๆ บรรลุตามเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้วยความตระหนักถึงพันธกิจดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนจึงได้จัดโครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ โดยมุ่งเน้นการสร้างครูต้นแบบออกสู่สังคม เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติและคุณลักษณะบัณฑิตวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งหวังภายใต้ 4 พิสัยหลัก คือ พิสัยสุปฏิปณโน พิสัยสุวิชาโน พิสัยสุสาสนโน พิสัยสุประชาโน โดยมีกำหนดแนวทางการบ่มเพาะนักศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ด้วยกันคือ 1. ด้านการเรียนการสอน 2. ด้านการดำรงชีวิต 3. ด้านทักษะอาชีพ 4. ด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งโครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศเป็นโครงการ ที่มีเป้าประสงค์เช่นเดียวกับโครงการเพชรในตมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาคู่พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมในด้านการจัดการเรียนการสอน การดำรงชีวิต ทักษะอาชีพและด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดจนเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาวิชาชีพครูให้เติบโตได้อย่างสมดุล

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาคู่พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

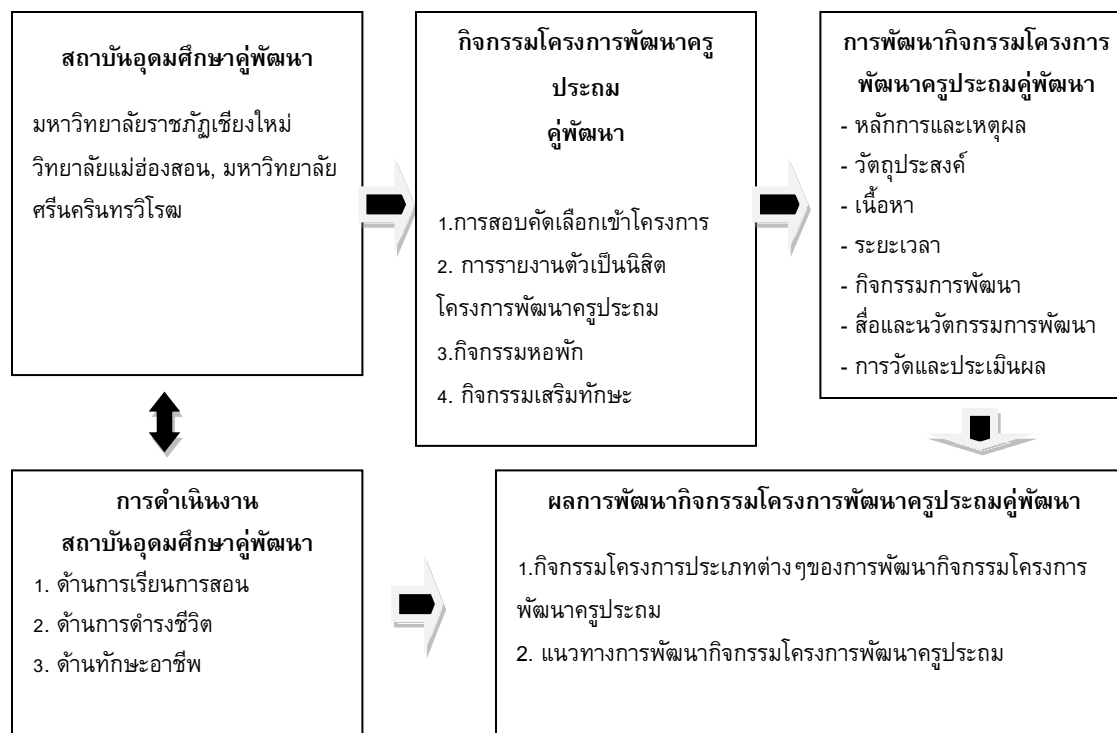
2.2. เพื่อประเมินผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมศึกษาคู่พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและพัฒนาครูประถมศึกษาคู่พัฒนาระหว่างวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต นักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ กับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน จำนวน 100 คน

4. กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1: กรอบแนวความคิดของการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ในโครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 สาขาวิชาการประถมศึกษา ในโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งสิ้น 100 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (check list) และแบบมาตราประเมินค่า (rating scale)

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์และได้รับคำตอบจากแบบสอบถามออนไลน์

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าทางสถิติ และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

6. ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ในโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 50 คน พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปี ที่ 2 และนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมไว้ทั้งหมด 13 ข้อ คือ 1) นิสิตนักศึกษามีความสุขกับการเรียน 2) นิสิตนักศึกษาพอใจในระบบการจัดการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในขณะนี้ 3) อาจารย์ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรายวิชาก่อนสอน 4) อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในหัวข้อที่จะเรียน 5) อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น 7) อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาที่สอน 8) อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหรือศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่สนใจภายในขอบเขตเนื้อหาของรายวิชาที่กำหนด 9) อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 10) อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำของผู้เรียนและให้มีความรับผิดชอบ 11) อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง เช่น การทำรายงาน 12) อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น 13) อาจารย์ผู้สอนจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อศึกษาจากสถานการณ์จริง ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนของการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมของสถาบันครูพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากเท่ากันสามข้อ คือ อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำของผู้เรียนและให้มีความรับผิดชอบ อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ในเรื่อง อาจารย์ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรายวิชาก่อนสอน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ในเรื่อง นิสิตนักศึกษา มีความสุขกับการเรียน ยกเว้นในเรื่อง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรองลงมาในเรื่อง กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับมากเท่ากันสี่ข้อ ในเรื่อง นิสิตนักศึกษามีความสุขกับการเรียน อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหรือศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อ ที่สนใจภายในขอบเขตเนื้อหาของรายวิชาที่กำหนด อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำของผู้เรียนและให้มีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยรองลงมา อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง เช่น การทำรายงาน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในหัวข้อที่จะเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการวิเคราะห์ด้านการดำรงชีวิตของการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมในมิติคู่พัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาของการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมไว้ทั้งหมด 10 ข้อ คือ 1) การเดินทางมาเรียนของนิสิตนักศึกษาใช้เวลาไม่นาน 2) หอพักที่นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ประปา สัญญาณโทรศัพท์) 3) นิสิตนักศึกษาพอใจสภาพความเป็นอยู่ของหอพัก 4) นิสิตนักศึกษาไม่มีความสะดวกสบายในการเดินทางจากหอพักไปเรียน 5) นิสิตนักศึกษาได้รับความสะดวกสบายจากการบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ 6) หอสมุดมีหนังสือและสื่อการเรียนรู้ที่พอเพียง 7) เมื่อมีปัญหา นิสิตนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์รุ่นพี่และเพื่อนได้ 8) มหาวิทยาลัยมีทุนสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนอย่างพอเพียง 9) มหาวิทยาลัยมีสถานที่อุปกรณ์กีฬาให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้ 10) สโมสรนิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่ นิสิตนักศึกษา ดังนี้

ความคิดเห็นด้านการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษาโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวมอยู่ในระดับจริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษา ในโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับจริงสามอันดับแรกในเรื่อง หอพักที่นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ประปา สัญญาณโทรศัพท์) และเมื่อมีปัญหา นิสิตนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่เท่ากันเป็นอันดับแรก มหาวิทยาลัยมีทุนสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนอย่างพอเพียง มีค่าเฉลี่ยรองลงมา สโมสรนิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่ นิสิตนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม ยกเว้นในเรื่องของ นิสิตนักศึกษาพอใจสภาพความเป็นอยู่ของหอพัก อยู่ในระดับจริงบ้าง ($\bar{X} = 3.34$) ความสะดวกสบายในการเดินทางจากหอพักไปเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับจริงที่สุด นิสิตนักศึกษาพอใจสภาพความเป็นอยู่ของหอพัก ($\bar{X} = 3.34$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.2 ความคิดเห็นด้านการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษา โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ในภาพรวมของด้านการดำรงชีวิต อยู่ในระดับจริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาในระดับจริงสามอันดับแรกในเรื่อง สโมสร นิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่ นิสิตนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก เมื่อมีปัญหานิสิตนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนได้ มีค่าเฉลี่ยรองลงมา หอพักที่ นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ปะปา สัญญาณโทรศัพท์) มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม มหาวิทยาลัยมีสถานที่และอุปกรณ์กีฬาให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะอาชีพของการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมในมิตินักพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สรุปผลความคิดเห็นของข้อมูลด้านทักษะชีวิตของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาของการพัฒนาโครงการพัฒนาครูประถมไว้ทั้งหมด 6 ข้อ คือ 1) สาขาวิชาการประถมศึกษา มีชื่อเสียงในการผลิตบัณฑิต 2) คณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ 3) ระยะเวลาในการเรียน 5 ปี มีความเหมาะสม 4) เรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสดำรงตำแหน่ง 5) เรียนจบสาขาวิชาการประถมศึกษาแล้วมีหน่วยงานรับเข้าทำงาน 6) เรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านทักษะอาชีพ ของนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม ในภาพรวมของ อยู่ในระดับจริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านทักษะอาชีพของนักศึกษา ระดับจริงสามอันดับแรกในเรื่อง สาขาวิชาการประถมศึกษา มีชื่อเสียงในการผลิตบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและระยะเวลาในการเรียน 5 ปีมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรองลงไปที่เท่ากัน ยกเว้นในเรื่อง เรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสดำรงตำแหน่ง อยู่ในระดับจริงที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก เรียนจบสาขาวิชาการประถมศึกษาแล้วมีหน่วยงานรับเข้าทำงาน อยู่ในระดับจริงที่สุด มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับจริงที่สุด มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านทักษะอาชีพ ของนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ ในภาพรวมของด้านทักษะอาชีพพบว่า อยู่ในระดับจริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านด้านทักษะอาชีพของนักศึกษา ในระดับจริงสามอันดับแรกในเรื่อง สาขาวิชาการประถมศึกษา มีชื่อเสียงในการผลิตบัณฑิตและคณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่เท่ากันเป็นอันดับแรก ระยะเวลาในการเรียน 5 ปีมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ยกเว้นในเรื่อง เรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับจริงที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก เรียนจบสาขาวิชาการประถมศึกษาแล้วมีหน่วยงานรับเข้าทำงาน มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสดำรงตำแหน่ง อยู่ในระดับจริงที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่สาม

8. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมในมิติคู่พัฒนา จากการศึกษาความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลของนิสิตนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตมและนิสิตนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการครูเป็นเลิศ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำรงชีวิต ด้านทักษะอาชีพ พบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวม ในระดับมาก ผู้วิจัยของนำเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม พบว่ามีความเหมาะสม ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากโครงการเพชรในตม ได้ดำเนินการกิจกรรม ตั้งแต่ปี 2528 มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยคิดถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาที่สอน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม นิสิตนักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ และรู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งมีการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรายวิชาที่สอน ให้ความสำคัญกับความสุขในการเรียนของนิสิตนักศึกษา นำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ พบว่ามีความเหมาะสม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตนักศึกษาโครงการครูเป็นเลิศ มีความสุขกับการเรียน อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกเนื้อหาวิชาที่สอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหรือศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่สนใจภายในขอบเขตเนื้อหาของรายวิชาที่กำหนด และเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมถึงส่งเสริมความเป็นผู้นำของผู้เรียน ให้มีความรับผิดชอบ ให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง⁵ เช่น การทำรายงาน ดังที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการทำงานร่วมกันของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนและผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ นิสิต นักศึกษายังมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสภาพจริง รวมทั้งมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่ผู้เรียนสนใจ

⁵ ชูชาติ หงษ์ขาว, การจัดกิจกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. 2542. หน้า 52-53.

ด้านดำรงชีวิต

จากการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม พบว่านิสิตนักศึกษามีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับ จริง โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา เริ่มจากหอพักที่นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ปะปา สัญญาณโทรศัพท์) และเมื่อมีปัญหาหรือนิสิตนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนได้ สโมสรนิสิตนักศึกษายกเว้น ในเรื่องของ เป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่นิสิตนักศึกษา ด้านเศรษฐกิจมหาวิทยาลัยมีทุนสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนอย่างพอเพียง เช่นเดียวกับการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน นิสิตนักศึกษามีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับ จริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตนักศึกษา เมื่อมีปัญหาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนได้ สโมสรนิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่นิสิต และหอพักที่นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ (ไฟฟ้า ปะปา สัญญาณโทรศัพท์) ดังที่ได้กล่าวไว้⁶ สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ย่อมทำให้เกิดการพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ผลดี สอดคล้องกับผลการวิจัย⁷ ได้ศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการดำรงชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นิสิตนักศึกษายังมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยน่าจะมีสถานที่และอุปกรณ์กีฬาให้นิสิตนักศึกษาได้ทำกิจกรรม เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อสุขภาพที่ดี

ด้านทักษะอาชีพ

จากการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม ด้านทักษะอาชีพพบว่านิสิตนักศึกษามีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับ จริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่า สาขาวิชาการประถมศึกษาของสถาบันมีชื่อเสียง และมีคุณภาพในการผลิตบัณฑิต ระยะเวลาในการเรียน 5 ปีมีความเหมาะสม และมีความคิดเห็นว่า เรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสได้งานทำ มีหน่วยงานพร้อมรับเข้าทำงาน และสำคัญที่สุดหากเรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาของสถาบันจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการศึกษาและแสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน นิสิตนักศึกษามีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับ จริง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่า สาขาวิชาการ

⁶ สำเนา ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา², การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538. หน้า 14

⁷ ภาวนา ใจประสาธ, การศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา), (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. 2534). หน้า 170-171.

ประถมศึกษาของสถาบันมีชื่อเสียง และมีคุณภาพ ในการผลิตบัณฑิต ระยะเวลาในการเรียน 5 ปีมีความเหมาะสม และมีความเชื่อมั่นว่าหากเรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาของสถาบันจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ และจบแล้วมีโอกาสได้งานทำ มีหน่วยงานพร้อมรับเข้าทำงาน ดังที่ได้กล่าวว่า⁸ วิธีการศึกษาอบรมตลอดการจัดกิจกรรมและการบริหารของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งนี้ได้ผลิตผู้จะไปเป็นบัณฑิตวิชาชีพครูตามเจตจำนงแล้ว เหตุผลก็คือผู้จะไปประกอบอาชีพใดก็ตาม จำเป็นต้องมีทักษะคติที่ต่ออาชีพนั้นเพราะทักษะคติเป็นแรงจูงใจอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แม้บริบทพื้นที่ของทั้งสองสถาบันมีความแตกต่างกันมาก ทางสังคม ศิลปะ และวัฒนธรรม แต่ผลจากการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลของนิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบันนั้น ไม่แตกต่างกัน คงมีเหตุผลมาจากหลายกรณี ประการแรกคือ การคัดเลือกนิสิต นักศึกษาเข้าสู่โครงการทั้งเพชรในตม และครูสู่ความเป็นเลิศ จะต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือก ทั้งผลการเรียน การสอบวัดแววความเป็นครู และผ่านการพิจารณาคุณสมบัติ บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับความเป็นครูเหมือนกัน ประการที่สอง มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนิสิตนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เหมือนกัน เช่น โครงการค่ายอาสาพัฒนา โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษา โครงการตามพระราชดำริ โครงการบริการวิชาการ และการศึกษาดูงานหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษาโดยการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย เช่น ศิลปวัฒนธรรม ชมรม สโมสรนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และประการสุดท้ายกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยนิสิตนักศึกษาจะต้องออกสังเกตและฝึกปฏิบัติการ ในสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 อาจด้วยเหตุผลทั้ง 3 ประการที่กล่าวมานี้ นิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบันจึงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

9. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาครูประถมของนิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบัน พบว่า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม อยู่ในระดับ มาก แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ภายใต้ทรัพยากรอันจำกัด ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป เสนอแนะให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ในวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสภาพจริง รวมทั้งมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่ผู้เรียนสนใจ

⁸ เดโช สวานานนท์, ปทานุกรมจิตวิทยา. (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2512), หน้า 28.

2. จากการศึกษาด้านการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษาโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาพรวมอยู่ในระดับจริง จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษามีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ร่วมกับอาจารย์ และเพื่อนนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างมากในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษา เช่น ในเรื่อง หอพักที่นิสิตนักศึกษาพักอาศัยมีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ประปา สัญญาณโทรศัพท์) และเมื่อมีปัญหาหรือนิสิตนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนได้ รวมถึงมหาวิทยาลัยมีทุนสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนอย่างพอเพียง สโมสรนิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ให้แก่นิสิตนักศึกษา เช่นเดียวกันกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ในภาพรวมของด้านการดำรงชีวิต อยู่ในระดับจริง เช่นเดียวกัน แต่ทั้งสองสถาบันมีความคิดเห็นว่าควรมีสถานที่และอุปกรณ์กีฬาให้นิสิตนักศึกษาได้ทำกิจกรรมเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีสุขภาพที่ดี รวมถึงเป็นการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในสังคมมหาวิทยาลัยยิ่งขึ้นไป

3. จากการศึกษา ด้านทักษะอาชีพ ของนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการเพชรในตม ในภาพรวมของ อยู่ในระดับจริง จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาการประถมศึกษา นั่นคือมีชื่อเสียงในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเมื่อเรียนคณะศึกษาศาสตร์จบแล้วมีโอกาสได้งานทำ หรือมีหน่วยงานรับเข้าทำงาน รวมถึงหากเรียนจบจากสาขาวิชาการประถมศึกษาจะเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน โครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งนิสิตนักศึกษามีการแสดงความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาด้านทักษะอาชีพ ควรเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบันได้แสดงออก และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาด้านการศึกษา และทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสม

10. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คณะผู้บริหารวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิทย์ ปิยะนนท์ศิลป์ รองคณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.คมศิลป์ ประสงค์สุข สังกัดภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุมาลี เชื้อชัย สังกัดภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา ข้อมูลเอกสาร เก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอาจารย์ บุปผา คำนวน สังกัดภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านการพิสูจน์อักษรและจัดรูปเล่มจนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ขอขอบคุณนิสิต นักศึกษาเอกการประถมศึกษา โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ นิสิตนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ไม่อาจเอ่ยนามได้ครบ ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือการวิจัยจนการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

11. เอกสารอ้างอิง

- ชูชาติ หงษ์ขาว. การจัดกิจกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2542
- เดโช สวานานนท์. ปทานุกรมจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช. 2512
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ไ. กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553
- ภาวนา ใจประสาธ. การศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. 2534
- วิจารณ์ พานิช. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร. ตาต้าพับลิเคชัน. 2556
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาชีพการศึกษาระเบียบวาระ แห่งชาติ 2551 – 2555. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551.
- กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำเนา ขจรศิลป์. มิติใหม่ของการศึกษานักศึกษา2, การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538
- สุเมธ แยมุ่น. ข้อมูลศักยภาพการผลิตครูด้วยหลักสูตรปริญญาโท. 2554. [Online]. Available: <http://www.newswit.com>. [19, กุมภาพันธ์ 2556].